

familiar

**Kuuleminen hallituksen
esityksestä eduskunnalle laiksi
lastensuojelulain
muuttamisesta sekä siihen
liittyviksi laeiksi**

Eduskunnan sosiaali- ja
terveysvaliokunta 20.3.2026

Familiar palveluina ja lukuina

- **Laitoshoidon palvelut**
 - 540 lasta laitoshoidon yksiköissä
- **Perhehoidon palvelut**
 - 180 lasta toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa
 - 347 lasta tukiperheissä
- **Perhekuntoutus**
 - 19 perhepaikkaa perhekuntoutuksen yksikössä
- **Avopalvelut**
 - 600 lasta, nuorta ja perhettä perhetyön, jälkihuollon ja ennaltaehkäisevän työn piirissä

Lastensuojelulain uudistus

- Lastensuojelulain uudistaminen sinänsä on kannatettavaa ja tarpeellista
- Lain valmistelussa on otettava huomioon, että se koskee kaikkia lastensuojelun sijaishuollon piirissä olevia lapsia. Nyt valmistelu tapahtuu vaativimman ja näkyvimmän lapsiryhmän ehdoilla.
- Kasvatuksellisen rajaamisen ja rajoituspäätösten raja on vaatinut selkiyttämistä ja tämä on ollut lakiesityksen tavoitteena. Tämänhetkisessä esityksessä selkiyttäminen ei kaikilta osin toteudu ja hallituksen esityksessä sekä pykälämuotoilussa jää useita asioita tulkinnanvaraisiksi.
- Soveltamisen haasteet aiheuttavat vaaraa niin lasten, työntekijöiden kuin työnantajan oikeusturvan toteutumisessa ennen mahdollisia hallinto-oikeuden ennakkopäätöksiä.

Lastensuojelu ja voimankäyttö

- Voimankäyttö terminä on lastensuojelussa uusi. Nykyinen laki mahdollistaa kiinnipidon, joka lakiesityksessä todennäköisesti on ollut sanamuodon uudistuksen taustalla
- Voimankäyttö termi vaatii lain perusteluissa erittäin tarkkaa ohjeistusta ja avaamista ylilyöntien ja väärinymmärrysten välttämiseksi
- Viimesijaisuus tulee kirjata selkeästi
- Mahdollisia sudenkuoppia:
 - Poliisin virka-avun saamisen vaikeutuminen lastensuojelun valtuuksien / kiinniotto-oikeuden lisääntyessä.
 - Työturvallisuus ja väärät riskiarviot esim. luvattomien poissaolojen yhteydessä
 - Työntekijöiden väärinymmärrys tai vääränlaiset käytännöt rajoitustoimenpiteitä toteutettaessa
- Sertifioitu haastavan asiakaskäyttäytymisen ennaltaehkäisyyn ja hallintaan tarkoitettu koulutus olisi kannatettavaa säätää pakolliseksi sijaishuollon laitoshoidon yksiköihin

Perhehoito

Rajoitustoimenpiteet perhehoidossa:

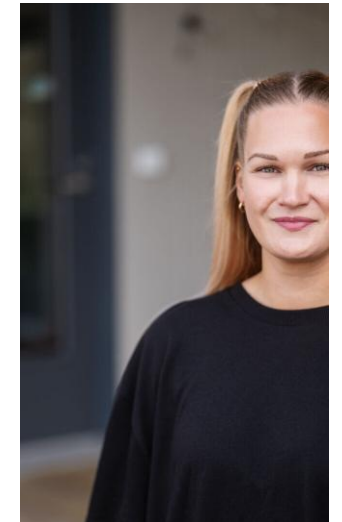
- Perhehoidon valvonta on yleensä erittäin haastavaa ja sitä tulisi kehittää ja lisätä.
- Sijaisperheet eivät pääsääntöisesti ole sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisia, joten rajoitustoimenpiteiden ja kasvatuksellisten keinojen rajanveto ja käyttö vaatisi runsaasti koulutusta.
- Sosiaalityöntekijän päätöksenteko takautuvasti esim. aineiden ja esineiden haltuunotossa vaarantaisi lapsen ja sijaisvanhemman oikeusturvaa
- Uudet vaatimukset saattaisivat vaikeuttaa sijaisperheiden saatavuutta

Huomioita ja yhteenvetoa

- Eri palvelumuotojen nimikkeitä tulisi selventää
 - Tällä hetkellä käytetään esimerkiksi termejä perusyksikkö, erityisyksikkö, erityisen huolenpidon yksikkö, hybridiyksikkö, vaativan hoidon yksikkö, kuntouttava suljettu laitoshoido
 - Lainsäädännön, LVV:n ja hyvinvointialueiden vaatimuksia olisi hyvä yhdenmukaistaa eri palvelumuodoissa
- Sosiaalityöntekijöiden vastuiden ja tehtävien hallintaa tulisi selkeyttää
- Rajoituspäätöksillä on jo nykyisin mahdollisuus rajoittaa lasten perusoikeuksia perustellusti. Päätösten tarkkarajaisuudesta ja perusteluista ei tulisi tinkiä.
- Sama laki koskee kaikkia huostaanotettuja lapsia, joten tulisiko haastavimmalle asiakasryhmälle miettiä omaa erillislakia / -pykälää lastensuojelulain rajoitustoimenpiteiden käytössä?

familiar

Kiitos!

Marko Nikkanen

Sähköposti: marko.nikkanen@familiar.fi

p. 040 189 7178